

Határközség. 1952-ig Ó-szentiván néven szerepelt, azóta Tiszasziget. Régi eredetű. A legelsőbb idők óta lakott hely volt. A hajdani ősök mindig szívesen telepedtek a víz közelébe, védelmet és táplálékot remélve. Többször elpusztult, 1700 körül mint pusztát említik a sárguló íráskor. 1746 márciusában a csanádi kormányzóság közseget alapított itt, és a valamikori magyar falu helyére telepéseket hozott. 1783-ban Szeged város megvette a királyi kamarától, mire a szerb lakosság Újszentivánra költözött át. A lakatlanná lett faluba szegedi magyar családok jöttek.

Nevét az árvizek alkalmából kaptá, mert a belső rész szigetként emelkedett ki a pusztából, átkos hullámokból. Mellette Térvár. Közvetlen a határ.

Falusi idill

Virágos, hangulatos, csendes a falu központja. A parkban arnyas fák alatt rózsák integetnek. A templom mellett mindjárt kis kút ontja a vizet. Egy asszony kannákkal igyekszik a vizért. Körben ületek, három iskola, óvoda. A nyitott ablakokon át hallik, éneket tanulnak a gyerekek. Falusi hangulat.

A közigazgatási terület 4670 hold, 1518 lélek boldogul rajta. Zárt község, mindössze 20 tanyát számlálnak, 16 utca, 430 ház, ennyi a falu. Evtente 8 ház épül. Személyautóból 16-ot, nagymotorból 49-et, televízióból 190-et, rádióból 400-at tartanak. A tanyákba 2 millió forintot raknak.

Az általános képet, a tanácsházán, a templomon és a mozin kívül buszmegálló, három bolt, vendéglő, felváltótelep, két emlékmű és a Buzakalász Tsz teszi ki. Orvos hetente többször jár Újszentivánról, gyógyszerár is ott található. Naponta 150—180 ember jár el leginkább Szegedre az iparba. Igaz, ide is jönnek, a szövetkezetek irodájában 20-an, az iskolákban 10-en, és a ktsz-nél ötven dolgoznak. Megéri a kijárás. Egy kijáró: — Szegény volt ez a kö-

ség. 1950-től ismerem, dolgozom itt, úgy járok ki Szegedről. Megszerettem. A 18 év alatt sokat, de sokat változott, téglaárdák se voltak, most meg utak, járdák, parkosítás, szinte eltéved az ember, ha az akkori falura gondol.

A faluban élők az egyre erősödő Buzakalász Tsz-ben jó megélhetést találnak. Egy-egy gazdasági alap, két esztendeje fizetőképessé a közös gazdaság. Az utóbbi időben 180-an jöttek vissza a városokból, leginkább 40 éven aluliak. A kötött területen a hagyományok mellett intenzív kultúrát is kialakultak. A nagyüzemben 160 holdon kertészkednek, divat a főlázás. Am a portákon és a háztájiban is jó pénz termelnek az emberek, a saláta, a korai burgonya, uborka, retek, zöldség hazája is ez a vidék. Akad olyan udvar, ahonnan 30—50 ezer fej salátát eladnak egy esztendőben. Hosszú évtizedekre viszszanyúló hagyományai vannak, e kultúrának.

Az évi jövedelem családonként 30—40 ezer forintba becsülhető, a közös gazdaságban az egy napra eső jövedelem 86 forint. Lényeges vagyoni eltolódás a családok között nincs a faluban. Nincs olyan ház, ahol háztartási alkalmazott lenne, mindössze szakmások szorúlnak községre. Leghíresebb embere a falunak Niesner Ferenc országgyűlési képviselő, aki a termelőszövetkezet elnöke. A közös gazdaság a munkaképesek mellett 115 öregről, nyugdíjasról is gondoskodik.

Növekvő igények

Takarékosan, szorgalmasan élnek a Tiszaszigetiek. Igaz, néhányan többször a pohár fonékere néznek, havonta 250 ezer forintot költenek italra. Sok pénz.

Nöttek az igények, nem sajnálják most már élelemre, ruházatra, bútorokra a pénzt. Jelenleg 150 gáztűzhely található itt. Dívatra jött a külföldi utazgatás. Micsó Mihály kocsis a termelőszövetkezetben. A nyarat Romániában töltötték. Csányi Jenőné szintén a közsben

keresi kenyerét. A kislány a Német Szövetségi Köztársaságban járt.

Nem idegenkednek a nagyüzemi gazdálkodástól. Négy évvel ezelőtt még gyakorta hangzott el ellenagítáció, ha a fiatalok mezőgazdasági szakmát választottak. Az idén 27-en végeztek el az általános iskolát, közülük 51 százaléka ipari tanuló, 22 százalékban pedig mezőgazdasági tanulóknak mentek. Alig maradtak otthon néhányan, akik nem tanulnak tovább.

Mezsgyék nélkül

H. M. volt középparasztt. Annakidején váltig ellenezte a közösködést. Hajnalok hajnalán felkelt, dolgozott napestig. Megélt, éldegélt a földön. Most a szövetkezetben dolgozik. Reggel 7-kor kezd, délután 4 órákor már abbahagyja a munkát. Jól megvan. Nem cserélné életmódját.

Miklós bácsi raktáros. Tűzzel-vízzel ellenezte a szövetkezetet. Most ilyeneket csinál:

Ejszakánként felkel, kémleli az eget, lesz-e eső. Mert hát a szérűn ott a sok gabona. Be ne ázzon, mert akkor mi lesz, kevesebb lesz a közösknek, kisebb jut a tagságnak.

Megy a tanyára. Nézi, hogyan rakják a szénát. S nem hagyja szó nélkül, ha pocskolást lát.

Részesen művelik a kukoricát. Korábban elő-előfordult, a rakodásnál előre hányták a babirkát (fejletlen csöveket), hátulra pedig a szép kukoricacsöveket. A kicsit a közösknek, a nagyot meg haza, a háztájiba. Ma már csak megmosolyogják, de nem engedik meg senkinek se az ilyen dolgot.

Hatalmas gépek dolgoznak a térvár-pusztai részen. Nagy beruházásba, 15 millió forint költséggel, kezdett a termelőszövetkezet. Földgépek markolják a dombokat, és kiegyenlítik a határt. Ezután jól teremjen majd, s ne legyen belvíz. Az emberek naponta járnak ki, megállnak a hatalmas, okos gépek közelében, néznek, cigarettáznak, vagy ha jönnek a határból, pihenek egy kicsit.

— Ki hitte volna? Ma már ennyire telik — büszkélkednek.

— Kérem a lisztes molnárt... ”

A molnárnaptól a gabonafeldolgozó-ipari konferenciáig

Megtélvén a magtárak, raktárak gabonával — szeptemberben járunk — elérkezett a molnárnaptól idejéhez. De csak a hagyomány szerinti időhöz, mert idén — s már egy-két éve — nem tartják meg a molnárnaptól; a tisztas szakma szélesebb lett, más mesterségekkel egyesült, technikusok, mérnökök, tudósok magasabb rangra — de mondjuk így inkább: tudományosabb rangra — emelkedtek. A molnárnaptól helyett gabonafeldolgozó-ipari konferenciát tart majd a nagyműltű ipar 18 ezer dolgozójának küldötte, szaktudósa. A konferencia mégiscsak a molnárok összefüvetele lesz.

Mennyi és milyen búzát örölnék az idén a molnárok? Eddig már 180 ezer vagon kenyérgabona van a raktárakban. Csak tavaly volt hasonlóan sok a felvásárlás — ez a mennyiség fedezi az ország kenyérgabona-szükségletét, sőt lehetőséget ad a tartalékképzésre is. Az idei búzatermés nemcsak mennyiségben alakult az aszályos esztendő után végül is kedvezően, hanem a minősége is kiváló; az eddig átvett búzáért felár címen már több, mint 100 millió forintot fizettek ki a felvásárló vállalatok.

Ha nem is olyan hangulatos neve van a gabonafeldolgozó-ipari konferenciának, mint a régieknek, a molnárnaptól, de jóval jeletősebb a tanácskozás, hiszen malomiparunk óriási fejlődésen ment át. Új gépek, új eljárások jelentkeztek, megalakult a Ma-

lompéjfejlesztési és Malomtervező Intézet is. Ma már például az új gabona érkezésének ünnepén a fővárosban nem felbőgőzött, felvirágoztatott kocskákat, szekereket hajtanak végig a Soroksári úton, ha vidékről felkerül az első búza; a vagonokból gabona levegőszállítás, szárméteres föld alatti úton érkezik a malomba. Oránként három vagon gabonát tud a csőhálózat továbbítani.

A malmok azonban örlik a búzát és a molnárokat — a molnárnapi küszöbén — kémszülődnek az őszi molnárbálokra. A hagyományt őrzik.

ja még a szocialista brigádoknak, így 5k nem érvényesíthették beleszólási, véleményezési jogukat.

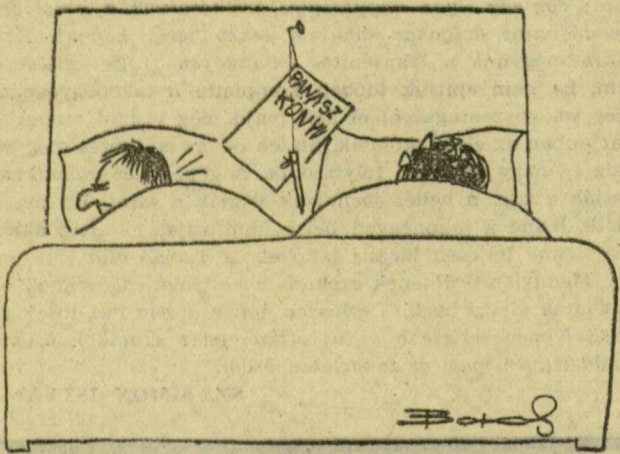
Nem ment minden rendjén egyes gyáregységeknél sem. Volt olyan budapesti központú szegedi üzem — a kábelgyár — ahová későn juttatták el a központból a tervezetet, s egyszerűen nem maradt idő az itteni dolgozókkal való megvitatásra. Ugyanez ismétlődött a szentesi Kontakta gyárban is.

Különös és paradox dolog, hogy maguk a vezetők is szinte már csak Pest felé utaztak, a vonaton ismerjék meg a vitára szánt anyagot, a dolgozók pedig már csak „készen” kapják meg. Ez is tömény formalitás.

Idén már, tanulva a fentiekhez hasonló hibákból, különös gondot kell fordítani arra, hogy a termelési tanácskozások vitaforumán méltó helyet kapjon a kollektív szerződés tervezet. Minden üzembn szükség van erre, hisz a kölcsönös kötelezettségvállalás demokratikus, megbecsülés és bizalom alapuló légkörét csak így lehet kialakítani.

S. M.

Tökéletes családszervezés

A gyöngy titkai

Miután olasz régészek nemrég Toscanában 700 méter magasságban kagylót találtak, amelyben csodálatos gyöngyszem volt, felvetődik a kérdés, hogy ez a kagyló és hasonló ugyanott talált kagylók hogy kerültek oda, és tulajdonképpen hogyan is keletkeznek a gyöngyök.

Mint ismeretes, a gyöngyök bizonyos kagylófajták belsejében nőnek, a konkrét okok azonban még nem egészen tisztázottak. A gyöngy minőségénél döntő szerepet játszik a kagylófajta élet-tartama. Az európai belvi-

zekben élő kagylók élettartama körülbelül öt év és kiváló minőségű gyöngyök keletkeznek bennük.

Az Indiai-óceánban élő gyöngykagyló, amelyből az ékszerek készítésénél felhasználják a gyöngyök túlnyomó része származik 15 évig is él, és ez alatt ragyogó gyöngyöket hozhat létre.

A gyöngy nagysága nem okvetlen bizonyítja korára; egyes gyöngyök gyorsabban, mások lassabban nőnek. A gyöngy pontos korát csak szétvágásával állapíthatjuk meg, amikor is megismerjük a belső évgűrűket.

Déli harangszó

Sokáig húzzák a harangot. Dél van. Tiszaszigeten megethetik. A plébános úr harangoz. Könnyű neki. No, nem azért, mert nyugdíjba ment a harangozó, Józsi bácsi, hanem azért, mert vilány mozgatja a harangokat. Egy gombnyomás és szól a harang. Újított az egyház. Változik a kor. Ami korszerű, korszerű. Még a templomban is.

Bubori Gizella ezt mondja: — Szegeden érettségiztem, de nem mennék be a városba. Egyszerűbbek, barátságosabbak itt az emberek. Meglehet.

Sz. Lukács Imre

Hitelre vásárolhat szaküzleteinkből

SZEPTEMBER 15-TŐL
DELTA TV-t
HÜTŐSZEKRENYT,
PANNÓNIA MOTORKERÉKPART,
BOJLERT (elektromos),
OPTIKAI FOTÓCIKKEKET,
ETAGE KAZÁNOKAT
(Városi vagy földgáz üzemre)

Vegye igénybe az OTP újabb hitelakcióját!

Csm. Vegyesiparikk Kisker. Vállalat
Szeged, Szentes, Hmv.-hely, Makó

Kőbányai György

Bükkfa-forgács

mázsánként 5,— Ft-ért
befizethető Alföldi Bútor-
gyár, Cserny Mihály u. 11.

Ma egész nap

rózsaburgonya-vásár

3.20 és 3.50/kg.
KÖZLETEK részére és
ÜZEMI DOLGOZÓK
csoportos rendelése esetén
ÁRENDEMENT!
Szállítás biztosítjuk,
Petőfi Sándor sgt. 74.
Tsz-lerakat.